

Dosarul nr. 2ra-1606/2022
2-21102896-01-2ra-09112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, D. Băbălău, I. Dutca)

Î N C H E I E R E

18 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoria

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Veaceslav Rotaru,
reprezentat de avocatul Sergiu Coptu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav
Rotaru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului
material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale
procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 06 iulie 2021, Veaceslav Rotaru a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului
material moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale
procuraturii și ale instanțelor judecătorești, solicitând încasarea din contul bugetului de
stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul său a
prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Veaceslav Rotaru a indicat că, la 25 martie 2014, de către
OUP al IP Ciocana al DP mun. Chișinău, a fost pornită urmărirea penală în cauza penală
nr.2014480485 în baza art. 335 alin. (1) din Codul penal – abuzul în serviciu comis de
o persoană care gestionează o organizație comercială.

Prin ordonanța organului de urmărire penală a SUP IP Ciocana din 19 iunie 2014
Veaceslav Rotaru în cadrul cauzei penale nominalizate, a fost recunoscut în calitate de
bănuț, fiindu-i învinuită comiterea infracțiunii prevăzută de art. 335 alin. (1) din
Codul penal.

Reclamantul a menționat că în privința sa a fost aplicată măsura procesuală de

constrângere sub forma obligației de a se prezenta la organul de urmărire penală.

Ulterior, prin ordonanța procurorului din cadrul Procuraturii sect. Ciocana, mun. Chișinău din 18 septembrie 2014, a fost pus sub învinuire fiindu-i încriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) din Codul penal.

Reclamantul susține că la punerea sub învinuire, reclamantului s-a aplicat neîntemeiat măsura preventivă sub forma de obligare de a nu părăsi țara pe parcursul întregii perioade a urmăririi penale.

Prin ordonanța procurorului din cadrul Procuraturii sect. Ciocana, mun. Chișinău reclamantului s-a aplicat măsura preventivă sub formă de obligare de a nu părăsi localitatea mun. Chișinău.

Prin ordonanța procurorului din cadrul Procuraturii mun. Chișinău, oficiul Ciocana din 29 mai 2020, Corneliu Moraru s-a dispus scoaterea lui Veaceslav Rotaru de sub urmărire penală în cauza penală nr. 2014480485 și clasarea cauzei penale nr.2014480485 pe motiv că fapta nu întrunește elementele componente de infracțiune încriminată conform art. 275 pct. 3 din Codul de procedură penală.

Reclamantul a invocat că a fost supus de către organul de urmărire penală în mod absolut ilegal și neîntemeiat urmăririi penale pe parcursul a șase ani, din luna martie 2014 până în luna mai 2020, în lipsa unui motiv legal. Mai mult, a fost supus acțiunilor de urmărire penală, de investigare operativă cu ingerință și imixtiune în viața sa privată, fiind recunoscut în calitate de bănuț, și obligat să se prezinte la prima cerință a organului de urmărire penală.

Reclamantul a relatat că, acțiunile ilegale comise de organul de urmărire penală s-au manifestat prin încălcarea principiului general, potrivit căruia, nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) în sensul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Reclamantul susține că, prin atragerea ilegală și neîntemeiată la răspundere penală, i s-a cauzat un prejudiciu material și moral.

Respectiv, prejudiciul material cauzat reclamantului constă în plata pentru asistența juridică acordată de avocat în cadrul urmăririi penale și privarea ilegală de dreptul de a munci, fiind sustras de la muncă permanent prin citările la organul de urmărire penală, prin aceste acțiuni ilegale de atragere la răspundere penală i-a fost cauzat și un imens prejudiciu moral, care constă în acele stări sufletești și psihice nesatisfăcătoare, pe care le-a trăit pe parcursul urmăririi penale.

Mai mult, prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală s-a lezat onoarea sa de om, de cetățean al Republicii Moldova și de fost militar de profesie participat la războiul din Afganistan.

Prin hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Veaceslav Rotaru.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 22 decembrie 2021, Veaceslav Rotaru a declarat apel nemotivat, iar la 13 aprilie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea a hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul

declarat de Veaceslav Rotaru și a fost menținută hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că soluția instanței de fond privind respingerea acțiunii este întemeiată, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator și interpretarea justă a normelor de drept material.

Instanța de apel a statuat că pentru aplicarea dispozițiilor Legii nr. 1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în scopul încasării despăgubirilor materiale și morale cauzate prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, urmează a fi întrunite cumulativ, atât circumstanțele descrise la art. 6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât și cele statuate la art. 3 care prevede expres și exhaustiv cazurile de reparare a prejudiciului material și moral.

Astfel, pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sânt necesare unele condiții speciale, urmând a fi probată existența faptei ilicite.

Instanța de apel a stabilit că, pe parcursul urmăririi penale, Veaceslav Rotaru s-a aflat în libertate, și deși prin cererea de chemare în judecată, ultimul a invocat aplicarea măsurilor de constrângere în privința sa, sub formă de obligare de a nu părăsi localitatea și țara, aceste aspecte nu au fost probate de către ultimul, la actele cauzei nefiind anexate careva probe în acest sens.

Prin urmare, ținând cont de constatările enunțate, raportate la reglementările legale citate supra, instanța de apel a apreciat ca fiind justă și întemeiată concluzia primei instanțe, potrivit căreia, nu au fost constatate careva acțiuni ale organului de urmărire penală prin care au fost limitate drepturile lui Veaceslav Rotaru pe parcursul urmăririi penale or, careva măsuri procesuale de constrângere care ar fi încălcat drepturile și interesele legale ultimului nu au fost constatate.

Cât privește ordonanța privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Veaceslav Rotaru, pe motive că nu au fost acumulate probe suficiente pentru dovedirea faptului infracțiunii, aceasta nu presupune că organul de urmărire penală a admis careva acțiuni ilicite în cadrul derulării urmăririi penale propriu-zise, efectuarea măsurilor operative de investigație reieșind din obligațiile de serviciu directe ale organului de urmărire penală, ultimele având drept scop de a întreprinde măsuri prompte pentru a descoperi persoana care a comis infracțiunea și a o trage la răspundere.

În partea ce ține de cererea cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată, în conformitate cu art.94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, având în vedere că, pretenția lui Veaceslav Rotaru privind repararea prejudiciului moral a fost respinsă, instanța de apel a concluzionat că prima instanță corect a dispus respingerea acțiunii inclusiv și în această parte or, cheltuielile de judecată se compensează în cazul admiterii acțiunii, acțiunea însă fiind respinsă.

În ordinea celor expuse, instanța de apel a conchis că apelantul nu a prezentat argumente verosimile și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță, or, argumentele apelului se combat prin constatările faptice descrise supra, raportate la prevederile legale incidente prezentului litigiu.

La 15 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Veaceslav Rotaru,

reprezentat de avocatul Sergiu Coptu a declarat recurs împotriva deciziei din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii integral.

În motivarea recursului și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel reiterând circumstanțele de fapt și de drept din acțiune și cererea de apel.

Suplimentar, recurentul a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și procedural, iar circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin.

Recurentul a indicat că copia deciziei instanței de apel motivate integral a fost publicată pe portalul instanței de apel la data de 26 iulie 2022 și ulterior a fost transmisă avocatului recurentului Sergiu Coptu, prin intermediul poștei electronice. Reieșind din circumstanțele de fapt menționate supra recurentul consideră că prezentul recurs este depus în interiorul termenului legal pentru depunerea recursului, ținând cont de data transmiterii deciziei motivate integral a instanței de apel pe adresa electronică a reprezentantului recurentului.

La 09 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs depusă cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

Examinând admisibilitatea recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit. Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din materialele dosarului rezultă că prin hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de Veaceslav Rotaru drept neîntemeiată.

Prin decizia din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Veaceslav Rostaru și a fost menținută hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Copia deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2022 a fost expediată în adresa participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 26 iulie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, circumstanță confirmată inclusiv de către recurent în motivarea recursului (f.d. 105).

În corespundere cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care prevede că decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești, Colegiul constată că la 26 iulie 2022 decizia din 07 iulie 2022 a fost publicată și pe pagina web a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1) coroborat cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv prin publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

Sub acest aspect, Colegiul constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus, anume că decizia din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin intermediul poștei electronice a fost expediată la 26 iulie 2022 avocatului recurentului, Sergiu Coptu, cât și a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată la data de la 26 iulie 2022.

Cu toate acestea, Veaceslav Rotaru și avocatul acestuia Sergiu Coptu, au declarat recursul împotriva deciziei din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la 15 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, ceea ce condiționează declararea recursului ca inadmisibil.

Având în vedere cele menționate supra, Colegiul constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 27 iulie 2022, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei instanței de apel și a expirat la data de 27 septembrie 2022, recursul fiind depus la 15 octombrie 2022, fără o argumentare probată a depășirii termenului.

Totodată, careva probe că recurentul nu a avut acces la textul integral al deciziei nu au fost prezentate în instanța de recurs.

Exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevăd că omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere probele din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a comunicat în mod eficient decizia contestată, iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla derularea dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că Veaceslav Rotaru și avocatul său Sergiu Coptu, nu au depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele respingerii apelului său (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

În acest context, se va reitera că, indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării hotărârii/deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Circumstanțele constatate supra denotă că Veaceslav Rotaru și avocatul său Sergiu Coptu, urmau să depună diligența necesară și să se intereseze la ce etapă de examinare se află prezentul litigiu. Respectiv, Colegiul consideră că nerespectarea termenului de

declarare a recursului se datorează în exclusivitate inacțiunii lui Veaceslav Rotaru și avocatului său Sergiu Coptu.

În acest context, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Colegiul menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), la caz contestarea la timp a actului judecătorec.

Astfel, Veaceslav Rotaru și avocatul său Sergiu Coptu, urmau să se intereseze la intervale rezonabile de timp despre derularea procesului în cauză.

Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, depusă de Veaceslav Rotaru și avocatul său Sergiu Coptu la 15 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Colegiul reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 3 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Colegiul ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Veaceslav Rotaru și avocatul său Sergiu Coptu.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. b), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Veaceslav Rotaru, reprezentat de avocatul Sergiu Coptu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

judecători

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh